

tikkeleissa osoitetaankin vääräksi esimerkiksi käsitys siitä, että koulu olisi vain opettajajohtoista puurtamista, jonka pölyttyneet käytänteet eivät onnistuisi motivoimaan oppilaita. Oppilaat päinvastoin ovat usein vahvasti sitoutuneita tehtävien tekoon ja jopa kilpailevat osallistumisvuoroista. Tässä mielessä teos onkin rohkaisevaa luettavaa kaikille eri konteksteissa koulun ja koululaisten kanssa tekemisissä oleville.

KATRIINA RANTALA
etunimi.sukunimi@oulu.fi

Kirjoittaja on väitöskirjatutkija
Oulun yliopistossa.

Lähteet

- GARDNER, ROD 2019: Classroom interaction research. The state of the art. – *Research on Language and Social Interaction* 52 (3) s. 212–226.
- JAKONEN, TEPPO 2015: Handling knowledge. Using classroom materials to construct and interpret information requests. – *Journal of Pragmatics* 89 s. 100–112.
- MATSUMOTO, YUMI 2019: Material moments. Teacher and student use of materials in multilingual writing classroom interaction. – *The Modern Language Journal* 103 (1) s. 179–204.
- TAINIO, LIISA – KARVONEN, ULLA – HEINONEN, PILVI (toim.) 2023: *Koskettava koulu. Koskettaminen vuorovaikutuksessa ja pedagogisessa toiminnassa*. Helsinki: Gaudeamus.
- TUNCER, SYLVAINÉ – HADDINGTON, PENTTI 2020: Object transfers. An embodied resource to progress joint activities and build relative agency. – *Language in Society* 49 s. 61–87.
- GARDNER, ROD 2019: Classroom interaction research. The state of the art. – *Research*

Kalle Päätalon teosten äärellä

Maija Saviniemi (toim.): *Kalle Päätalo tutkijoiden silmin*. Tietolipas 271. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura 2022. 198 s. ISBN 978-951-858-434-9.

Kirjailija Kalle Päätalo on tunnettu runsaasta tuotannostaan, ja hänen teoksensa ovat olleet laajan lukijakunnan suosiossa vuosikymmenten ajan. Monet lukijat ovat löytäneet hänen tekstinsä ensimmäisestä teoksesta alkaen, mutta osa on tarttunut kirjoihin vasta myöhemmin. Päätalo ei ole jättänyt tutkijoitakaan kylmäksi, ja hänen tuotantonsa on viime vuosina ollut erityisesti Oulun yliopiston piirissä toimivien tutkijoiden kiinnostuksen kohteena. Oululaiset kollegat ovat innostuksellaan ja työllään saaneet myös muita kiinnostumaan Päätalon tuotannosta, meitäkin, jotka emme aiemmin ole tunteneet ve-

toa hänen teoksiinsa (ks. esim. Nuolijärvi 2019). Myös puheena oleva Tietolipas on varmasti omiaan herättämään lisää kiinnostusta perehtyä Päätalon tuotantoon.

Kalle Päätalosta on kirjoitettu lukuisia elämäkertoja (esim. Vehviläinen 1978; Marttinen 1995; Ylönen 2017; Heikkinen 2019), ja hän on itse eri yhteyksissä kertonut elämästään ja kirjoistaan (esim. Päätalo 1980). Päätalon tekstejä ovat aiemmin analysoineet sekä kielen- että kirjallisuudentutkijat, jotka opinnäytteissään ja artikkeleissaan ovat tarkastelleet teosten kielenkäyttöä ja vastaanottoa (esim. Ylönen 2013; Keskimaa 2013, 2018), mutta kirjailijan tuotanto on inspiroinut myös muiden alojen tutkijoita (ks. esim. Liukkonen toim. 1999). Laajan lukijakunnan keskuudessa, erityisesti Päätalon synnyinkunnassa Taivalkoskella, kiinnos-

tus on ollut runsasta ja pysyvää; onhan kysymys elämänpäästä, joka varsinkin vanhimmille lukijoille on ollut omakoh- taista arkea. Taivalkoski tuo aktiivisesti esille kirjailijan elämää ja teoksia Päätalo- keskuksessaan sekä joka vuosi vietet- tävällä Päätalo-viikolla. Kirjailijalla on myös nimikkoseura, ja sosiaalisessa me- diassa keskustellaan jatkuvasti Päätalon elämästä ja teoksista. Harva kirjailija saa tällaista huomiota osakseen.

Käsillä olevassa kokoomateoksessa¹ tarkastellaan Kalle Päätalon *Iijoki*-sarjan teoksia eri tieteenalojen näkökulmista. Kirja koostuu johdannon lisäksi kah- deksasta artikkelista, jotka käsittelevät Päätalon tuotantoa kielen-, elokuvan-, kirjallisuuden- ja historian tutkimuk- sen sekä kasvatustieteen ja reseptitutki- muksen kehyksissä. Teoksen lopussa on liitteenä kirjoitus, jossa Päätalon tytär ja tyttärentytär kommentoivat isän ja iso- isän elämää ja työtä ja pohtivat Päätalo- tutkimusta sekä henkilökohtaisella että ammatillisella tasolla. Kirjoitus ”Isä ja iso- isä tutkimuskohteena” limittyy luontevasti tutkimuksen esille tuomiin seikkoihin.

Maija Saviniemen ja Harri Manti- lan kirjoittamassa johdannossa ”Miksi Päätalo-tutkimusta nyt” luodaan katsaus Päätalon henkilöön ja hänen tuotantaan koskevaan kiinnostukseen, aiempiin tut- kimuksiin, kirjan artikkeleihin sekä Oulun yliopistossa koostettuun Iijoki- korpukseen, jonka tuomia tutkimus- mahdollisuuksia käsitellään lähemmin teoksen viimeisessä luvussa. Kirjoittajat perustelevat myös sitä, miksi Päätalon tuo- tantoa analysoidaan juuri nyt. He esittävät yhä vahvistuvalle Päätalo-kiinnostukselle useitakin syitä, joista suinkaan vähäisin ei ole se, että nyt on aiempaa paremmat mah- dollisuudet analysoida koko laajaa *Iijoki*-

sarjaa, kun se on julkaistu Kielipankissa saatavilla olevana korpuksena. Näin teos- ten kielen ja sisällön yksityiskohdat tar- joutuvat tutkijoille ja muillekin kiinnostu- neille entistä helpompaa väylää pitkin.

Kaunokirjallisuus dokumenttina eletystä elämästä

Kirjan kahdessa ensimmäisessä artik- kelissa tarkastellaan Päätalon tuotantoa historian- ja elokuvantutkimuksen näkö- kulmasta. Historiantutkija Matti Leiviskän artikkeli ”Päätalon teokset historiallisena aineistona” käsittelee kirjailijan tuotantoa muistitietona, suorastaan historiallisena dokumenttina. Romaanien henkilöahmo Kalle Päätalo on hänen käsissään kirjailija Kalle Päätalo, mutta kirjoittaja on täysin tietoinen siitä, että tekstit ovat kaunokir- jallista tuotosta ja että ne voidaan lukea kirjalliseksi muistitietoaineistoksi tietyin varauksin. Kirjojen realismi, totuuden- mukaisuus, tarjoaa kuitenkin mahdolli- suuden käsitellä niitä myös muistitietona. Tätä kahtalaisuutta Päätalon tuotannossa on pohdittu aiemminkin, paljon ennen kuin autofiktiosta oli laajemmin puhetta (ks. esim. Roos 1999).

Artikkelissaan Leiviskä luonnehtii kir- jailijan tuotannon erilaisia sisältöjä vii- dessä lyhyessä alaluvussa. Leiviskä kuvaa Päätaloa kansanperinteen tallentajana, ar- jen historian kuvaajana, sotakirjailijana, rakennustyömaiden mestarina ja terveys- historian kuvailijana. Rajallisessa tilassa eri teemoista ei voi kovin laajasti kirjoittaa, mutta tähän Tietolippaaseen, joka käsittää hakemistoineen kuitenkin vain 198 sivua, olisi epäilemättä voinut saada tilaa laajem- mallekin artikkelille. Nyt artikkeli tuo esiin sinänsä mielenkiintoisia seikkoja Päätalon teosten sisältöjen monipuolisista näkö- kulmista, mutta joka kohdassa olisi ollut mahdollisuus kuvata ja analysoida näitä sisältöjä enemmänkin sekä tuoda run- saammin näkyviin esimerkkejä teksteistä. Kenties artikkelissa esitetyissä luonneh-

1. Vuonna 1999 ilmestyi Eero Marttisen teos *Mestari elämän telineillä. Kalle Päätalo ystävien silmin*. Käsillä olevan teoksen nimessä on siten vahvaa intertekstuaalisuutta.

dinnoissa on kirjoittajalle tai muille tutkijoille kuitenkin mainio pohja laajempiinkin analyysihin tulevaisuudessa.

Leiviskä tuo esille myös sen, että *Iijoki*-sarjan historiakuvaukset ovat mahdollisesti vaikuttaneet siihen, miten Suomen ja varsinkin Pohjois-Suomen elämää on muistettu. Tällainen kaunokirjallisuuden vaikutus lukijoiden historiakäsitykseen on tullut tutuksi esimerkiksi Väinö Linnan teosten kohdalla.

Elokuvahistorioitsija Pekka Kaarnisen artikkelissa ”Tukkijätkän elämäntarina” on toisenlainen näkökulma Päätalon tuotantoon; kirjoittaja erittelee sitä, miten kirja ja elokuva suhteutuvat toisiinsa ja miten elokuva on syntynyt. Analyysin kohteena on Edvin Laineen ohjaama elokuva *Viimeinen savotta* (1977), joka perustuu Päätalon teoksiin *Viimeinen savotta* (1966) ja *Kairankävijä* (1968). Näiden teosten lisäksi Kaarninen on käyttänyt lähteinään elokuvan käsikirjoitusta ja arvosteluja.

Elokuva kertoo tukkijätkä Vikke Nilon elämäntarinan. Analyysissään tekijä käyttää apuvälineenä Greimasin (1980) mallia, jonka avulla elokuvaa tarkastellaan vastakohtien kautta. Tässä yhteydessä vastakkain ovat Vikke ja muu maailma. Elokuvaa on kritisoitu sirpaleisuudesta, mutta kuten Kaarninen toteaa, myös sen taustalla olevat kirjat olivat sirpalemaisista. Kirjan Vikke Nilo on kuitenkin erilainen kuin elokuvan Vikke Nilo. *Viimeinen savotta* -elokuva kuvaa tukkilaisen vaihtelevaa elämää, *Kairankävijä*-teoksessa on enemmän pohdintaa elämän tarkoituksesta ja omasta paikasta maailmassa. Tämän eron Kaarninen tuo selvästi esille. Ero kertoo nähdäkseni myös siitä, että elokuva vaatii toisenlaista painotusta kuin romaani.

Teosten moninainen kielimaailma

Kolme seuraavaa artikkelia käsittelevät Päätalon teosten kielenkäyttöä eri teoksissa ja eri näkökulmista. Näiden artik-

keliön kirjoittajina on suomen kielen variaation tutkijoita. Kunkin artikkelin aiheena on näytteitä yhdestä tai kahdesta *Iijoki*-sarjan teoksesta.

Sari Keskimaata voi luonnehtia pitkän linjan Päätalo-tuntijaksi, joka väitöskirjassaan käsitteli Päätalon eräissä teoksissa käytettyjen murteiden variaatiota, kielimuotoihin kohdistuvia asenteita ja ideologioita (Keskimaa 2013). Tässä kokoelmassa hänen artikkelinsa ”*Iijoki*-sarja – kielentutkijan aarreaitta” keskittyy sarjan kahden eriaikaisen romaanin metakieleen eli siihen, millaisia murrehavainnoja päähenkilö Kalle tekee, miten murteita kuvataan tai imitoidaan ja miten erilaisia kielenkäytön tapoja kuvaillaan. Kuten kirjoittaja toteaa, nämä näkökulmat eivät ole erillisiä vaan kietoutuvat toisiinsa. Tarkastellut teokset ovat *Nuoruuden savotat* (1975) ja *Pölkhökanto Iijoen törmässä* (1998).

Artikkelissa käsitellään sitä, miten romaanien Kalle havainnoi naapurin Suomussalmen murretta ja entisen kotiseutunsa Koillismaan murretta sekä Tampereen seudun murteita, Karjalan kannaksen murteita ja vienankarjalaa. Romaanien Kallen havainnot ovat tarkkoja ja osoittavat sen, miten tärkeässä asemassa puheen kuuntelu on kirjailijan työssä. Sivistyneistön kirjakielistä puhutapaa Kalle pitää kauniina ja puhtaana, mikä kertonee siitä, miten kirjakieltä on kieliyhteisössä kuvattu ja miten sen hallintaa on koulussa painotettu. Päätalon teosten metakielen kuvaus on kiinnostava sikäläkin, että se kuvaa päähenkilön suhtautumisen muutosta kielenkäyttöön; nuorena Kalle kaihtaa kiroilua ja ronskeja kaskuja, myöhemmin hän näkee niiden kuuluvan työmaiden kielenkäyttöön. Kun aika muuttuu, suhtautuminen kielenkäyttöönkin muuttuu. Kaikkiaan Keskimaan analyysi tuo hyvin esille teosten päähenkilön suhteen eri kielimuotoihin ja kielellisten asenteiden muutoksen elämän edetessä.

Artikkelissa ”Rousto-Ville – mies ja murre” kielentutkijat Harri Mantila, Sari

Keskimaa ja Maija Saviniemi tarkastelevat teosta *Ratkaisujen aika* (1986). He analysoivat sitä, millaista hämäläismurretta kirvesmies Ville Lahtinen eli Rousto-Ville käyttää, ja vertaavat painetun kirjan yhtä episodista kolmeen eri käsikirjoitusversioon, joihin muutoksia ovat tehneet niin kirjailija itse kuin kustannustoimittajakin. Tämä artikkeli edustaa niin sanottua geneettistä kritiikkiä, jossa keskeistä on juuri tekstin eri versioiden vertailu.

Kirjoittajat käsittelevät asiantuntevasti murteiden eroja ja niiden merkitystä valituksessa. Heidän analyysinsä mukaan Rousto-Villen puhe on ”kutakuinkin aitoa perihämäläistä murretta” (s. 93). Lukijana jäin miettimään ”kutakuinkin aitoa” -ilmauksen merkitystä; käsitykseni mukaan Rousto-Villen murre on perihämäläistä murretta, vaikka siinä ei kaikkia aiemman dialektologisen tutkimuksen kuvaamia piirteitä olisikaan. Kaunokirjallisuudessa on aina kyse puhekielen illuusion luomisesta, ja se, miten kirjailija panee henkilönsä puhumaan, on asianomaisessa kontekstissa aina aitoa.

Lopullisen tekstin ja eri käsikirjoitusversioiden vertailu osoittaa, että varsinkin murteellisia repliikkejä on perattu ja käsikirjoitusta on lyhennetty melkoisesti. Siksi myös minäkertojan (termi kirjoittajien) kommentteja Rousto-Villen puheesta on jäänyt pois. Murteen käytöllä ja kommentoinnilla on siten ollut käsikirjoituksessa keskeisempi funktio kuin painetussa teoksessa. Tämä osoittaa, mikä merkitys geneettisellä kritiikillä on kirjallisuuden kielenkäytön tutkimuksessa. Teoksen vertailu käsikirjoituksiin avaakin uusia näkökulmia Pääatalon tuotantoon, mutta myös ylipäätään kaunokirjallisuuden kielen rakentumiseen.

Maija Saviniemi käsittelee sanastoa artikkelissaan ”Kallio-Herkon voimasanat *Loimujen aikaan* -romaanissa”. Teksti on yksityiskohtainen kuvaus päähenkilön isän Hermannin Pääatalon voimasanoista, niiden määrästä ja syntaktisista asemista.

Tarkastelun kohteena on sellaisia voimasanoja, joita käytetään manauksen, siunailun ja taivastelun funktiossa.

Kuten kirjoittaja tuo esiin, suomalaista kirosanatutkimusta on suhteellisen niukasti. Siten on perusteltua, että Pääatalon aineistoa tutkitaan myös tältä kannalta, vaikka aihe on monimutkaisempi kuin pinnalta katsoen voisi ajatella. Sen lisäksi, että artikkeli keskittyy yksityiskohtaisesti yhden henkilön voimasanojen käyttöön ja osuuteen, siinä verrataan kyseisen henkilön voimasanojen esiintymien määrää koko romaanin ja koko *Iijoki*-sarjan esiintymien määriin. Vertailu osoittaa, että yleisimmät sanat ovat kaikissa kolmessa aineistossa samat: *perkele*, *hel(e)vetti*, *saa-tana* ja *piru*. Tämä tulos ei ole mitenkään yllättävä. Sen sijaan monelle suomalaiselle outo voimasana *silimäänni*, *silimäänkään* tunnetaan vain Pohjois-Pohjanmaalla, Kainuussa ja Peräpohjolassa. Henkilökuvauksen kannalta on mielenkiintoista, että Pääatalo sijoitti voimasanat nimenomaan repliikkeihin ja vahvasti myös siten henkilöiden luonnekuvaa ja yksilöiden välisiä eroja. Syntaktisesti Hermannin voimasanat esiintyvät lauseenjäsenenä, parenteettisena lisäyksenä tai lauseen mitaisena itsenäisenä ilmauksena.

Saviniemi korostaa sitä, että voimasanoja tutkittaessa joutuu tasapainottelemaan kontekstin tulkinnan kanssa. Kirjoitettua kieltä analysoitaessa tämä lieneekin olennaisimpia haasteita ja vaatii varmasti paljon lisätutkimusta. Sosiolingvistiksestä näkökulmasta kiinnostavia tulevia tutkimusaiheita ovat (sosiaali)ryhmien väliset erot, joihin kirjoittaja viittaaakin, kun mainitsee lyhyesti esimerkiksi lesta-diolaisten korvikekirosanat.

Kirjoittamisen ja kirjoittamiskäsitysten kuvaus

Monissa Pääatalon teoksissa on kuvausta siitä, miten lukeminen on osa päähenkilön elämää ja kehitystä. Minna Sääskilähden

artikkeli ”Ja eikähän sulle tuu minkääl- laista käsiä” – kirjoittamiskäsitykset Kalle Päätalon *Iijoki*-sarjassa” luonnehtii puolestaan sitä, millaisia kirjoittamisdis- kursseja *Iijoki*-sarjan ensimmäisissä teok- sissa on erotettavissa. Teokset ovat *Huo- nemiehen poika* (1971), *Tammettu virta* (1972) ja *Kunnan jauhot* (1973), joissa ku- vataan sitä, miten päähenkilö Kalle kehiti- tyy kirjoitetun kielen käyttäjäksi. Samalla teokset tarjoavat näkökulmaa 1900-luvun alun Suomen kirjalliseen kulttuuriin.

Sääskilahti tukeutuu analyysissaan kirjoittamisen tutkijan Roz Ivaničnin mal- liin (2004). Sen mukaan voidaan erottaa kuusi diskurssia, jotka painottavat kirjoit- tamisen eri puolia: taitoja, luovuutta, kir- joitusprosessia, tekstilajia, sosiaalisia käy- tänteitä sekä kirjoittamisen sosiaalisia, kulttuurisia ja poliittisia ulottuvuuksia. *Iijoki*-sarjassa diskurssit kietoutuvat toi- siinsa, ja Sääskilahti suhtautuukin viite- kehukseensä kriittisesti. Hän tuo kuitenkin analyysissaan hyvin esiin sen, miten erilaisia kirjoittamisdiskursseja voidaan erottaa ja miten ne limittyvät toisiinsa.

Artikkeli on kiinnostava avaus Päätalo- tutkimukseen ja kaunokirjallisuudessa il- meneviin kirjoittamiskäsityksiin. Siinä on myös yhtymäkohtaa koulutuksessa vallit- seviin kirjoittamiskäsityksiin, vaikka kir- joittaja tuo selvästi näkyviin myös kauno- kirjallisuuden ja opetussuunnitelmien kir- joittamiskäsitysten välisen eron. Artikke- lin lopussa Sääskilahti painottaa myös sitä, että kirjoittamisen ohella olisi syytä käsi- tellä myös käsityksiä lukemisesta.

Lukijoiden ja kirjailijan vuorovaikutus

Ritva Ylönen kuuluu niihin tutkijoihin, jotka ovat aiemminkin tarkastelleet Kalle Päätalon elämää ja tuotantoa (ks. esim. Ylönen 2013, 2017). Artikkelin ”Kalle Pää- talon *Iijoki*-sarjan yksilöpsykologinen vaikutus” pohjautuu Ylönen väitöskirjaan *Tervaksinen toteemi. Kalle Päätalon Iijoki- sarjan vastaanotto ja vaikutus* (2013). Ar-

tikkelissaan hän keskittyy lukijoihin, jotka ovat kirjoittaneet lukukokemuksis- taan ja elämästään kirjailijalle. Kritiikkejä artikkelissa ei käsitellä. Rajaus on mie- lestäni järkevä, mutta mahdollisissa tule- vissa artikkeleissa myös kritiikkejä kan- nattaa analysoida.

Lukijakirjeet osoittavat, että Päätalon teoksilla on ollut lukijoille terapeutinen merkitys, mutta ne ovat tuottaneet myös nautintoa ja mielihyvää. Niin ikään ne ovat tarjonneet vertaistukea elämän kriisivai- heissa ja yhteiskunnan rakennemuutok- sen keskellä ponnisteleville lukijoille. Luki- jat eivät tietenkään ole yhtenäinen ryhmä, vaan kirjoittajan ryhmittelyn mukaan heitä riitti esimerkiksi koulukiusatuiista kirjaili- jaksi haaveileviin, omakotitalon rakenta- jista sotakavereihin ja aikuisopiskelijoihin.

Ylönen artikkeli ja Päätalon lukijakir- jeet vahvistavat kuvaa siitä, mikä merki- tys kaunokirjallisuudella on lukijoilleen. Se, että samastumme kirjojen henkilöiden elämään, lisää voimia ja auttaa näkemään oman elämän laajemmassa yhteiskunnal- lisessa kontekstissa.

Kohti uutta tutkimusta

Kirjan viimeisessä artikkelissa ”Selkos- ten Proust taipuu moneen – Iijoki-korpus ja digitaalisen tekstilouhinnan mahdolli- suudet” kirjallisuudentutkijat Sanna Kar- kulehto, Kati Launis ja Minna Sääskilahti pohtivat kielentutkijoiden Veronika Laip- palan ja Maija Saviniemen sekä kirjaston- hoitaja Jaana Märsynahon kanssa massii- visen tekstikorpuksen avaamia tutkimus- mahdollisuuksia. Artikkelin kiinnostava katsaus siihen, miten laajojen korpuksen monipuolinen digitaalinen käyttö lisää tutkimusmahdollisuuksia ja auttaa löytä- mään uusia teemoja ja yksityiskohtia.

Kun teoksen artikkeleissa on toistu- vasti pohdittu myös faktan ja fiktion, elä- mäkerrallisuuden ja kuvitellun elämän suhdetta, on tarkoituksenmukaista, että sitä käsitellään myös tässä loppuluvussa.

Vaikka lukijat miettivät usein, mikä suhde teoksilla on kirjailijoiden omaan elämään, juuri Päätalon kohdalla tätä asiaa on pohdittu poikkeuksellisen paljon ehkä siksi, että teokset ovat niin vahvasti realistisia. Arvioitavassa teoksessa kirjoittajat pyrkivät kuitenkin pitämään kirjojen henkilöt ja kirjailijan selvästi erossa toisistaan ja nähdäkseni onnistuvat siinä varsin hyvin. Kirjallisuudentutkimuksen kannalta omaelämäkerrallisuuden etsiminen lie-neekin täysin epärelevanttia.

Lopuksi

Kalle Päätalo tutkijoiden silmin -teos tuo näkyviin mahdollisuuksia käsitellä kau-nokirjallisuutta eri tieteenalojen näkökul-masta ja eri menetelmin. Metodien etsin-nän näkökulmasta teos voi siten hyödyt-tää muitakin tutkijoita, vaikka kyseessä ei olisikaan selkosten Proustin kaltaisen kirjailijan laaja tuotanto. Mieleen tulee monia kirjailijoita, joiden teokset ansait-sisivat tulla louhituiksi ja analysoiduiksi kielimuotojen vaihtelun, tekstien sisällön ja kieliasenteiden kannalta. Jäämme odot-tamaan, mitä näkökulmia laajan Päätalo-korpuksen digitaalinen käyttö ja sen pe-rusteella tehdyt analyysit tarjoavat tule-vaisuudessa niin tämän teoksen kirjoitta-jille kuin muillekin kirjallisuuden kielen ja sisältöjen tutkijoille.

PIRKKO NUOLIJÄRVI
etunimi.sukunimi@gmail.com

Kirjoittaja on sosiolinguisti
ja emeritaprofessori, joka on toiminut
Kotimaisten kielten keskuksen johtajana.

Lähteet

GREIMAS, A. J. 1980: *Strukturaalista se-mantiikkaa*. Suomentanut Eero Tarasti.
Helsinki: Gaudeamus.
HEIKKINEN, ANTTI 2019: *Kallio-poika*.
Peilikuvassa Kalle Päätalo. Helsinki:

Gummerus.

- IVANIČ, ROZ 2004: Discourses of writing and learning to write. – *Language and Education* 18 s. 220–244.
- KESKIMAA, SARI 2013: Murteenkäytön funktiot parisuhteen kuvauksessa Kalle Päätalon Iijoki-sarjassa. – *Virittäjä* 117 (4) s. 494–523.
- 2018: *Iijoki-sarja kielielämäkertana*. Acta Universitatis Ouluensis, B, Humaniora 165. Oulu: Oulun yliopisto. <http://urn.fi/urn:isbn:9789526220536>.
- LIUKKONEN, TERO (toim.) 1999: *Päätalon juurella. Juhlakirja 11.11.1999 Kalle Päätalon täyttäessä 80 vuotta*. Helsinki: Gummerus.
- MARTTINEN, EERO 1995: *Mestarin eväät. Kalle Päätalon taival kuvin ja sanoin*. Jyväskylä: Gummerus.
- 1999: *Mestari elämän telineillä. Kalle Päätalo ystävien silmin*. Jyväskylä: Gummerus.
- NUOLIJÄRVI, PIRKKO 2019: Parempi myöhään kuin ei ollenkaan. <https://www.oulu.fi/fi/blogit/kirjaston-blogi/parempi-myoha-an-kuin-ei-ollenkaan> (1.3.2023).
- PÄÄTALO, KALLE 1980: Miten kirjani ovat syntyneet. – Ritva Haavikko (toim.), *Miten kirjani ovat syntyneet 2. Kirjailijoiden studia generalia 1979* s. 122–150. Helsinki: WSOY.
- ROOS, J. P. 1999: Mutta onko tämä omaelämäkerta? – Tero Liukkonen (toim.), *Päätalon juurella. Juhlakirja 11.11.1999 Kalle Päätalon täyttäessä 80 vuotta* s. 25–30. Helsinki: Gummerus.
- VEHVILÄINEN, MATTI 1978: *Kalle Päätalo*. Jyväskylä: Gummerus.
- YLÖNEN, RITVA 2013: *Tervaksinen toteemi. Kalle Päätalon Iijoki-sarjan vastaanotto ja vaikutus*. Acta Electronica Universitatis Tamperensis 1335. Tampere: Tampere University Press. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-951-44-9214-3>.
- 2017: *Kalle Päätalo. Kirjailijan elämä*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.